中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

	Sáu tháng	Ba tháng	Một tháng
Một năm. .	6 $ 00	6 $ 90	6 $ 80
Các làng và	»	8.00	8.00
Các công-sở	»	8.00	8.00
Sáu tháng. .	3.00	3.50	3.20
Ba tháng. .	1.50	1.75	1.60
Một tháng. .	0.50	0.60	0.55

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

6 $ 30	6 $ 60	9 $ 00
9.00	»	»
3.30	4.50	
1.60	1.65	2.25
0.55	0.60	0.75

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
67-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNG-BẮC TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

Décomptées à raison de 2 lignes au centimètre de hauteur, sur 0 m 065 de large.
Une seule insertion. . . . 0 $ 30 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0 $ 15 le c/m
Réclame dans le 1er page. . . . 2 $ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1 $ 80 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Bàn về sự giáo-dục ở các trường học nhà-quê

Phàm trị một cái bệnh nào, phải biết cái bệnh-nguyên ở đâu thì mới đòi chứng cho thuốc được, làm một cái việc gì cũng phải tìm thấy cái yếu-lẽ ở đâu thì mới tùy việc bổ-cứu được. Nói cho đúng là mỗi việc phải xét rõ có mấy cái vấn-đề phải sinh ra mới đem những cái vấn-đề ấy mà nghiên-cứu, giải thích lần lần, để giải-thích được phân-minh thì đem thí-nghiệm thực-hành mà xem cái hiệu-quả nó thế nào, ấy là cái phương-pháp xử sự nhất định như thế.

Bây ta bàn đến sự giáo-dục ở các trường học thôn-quê, cũng theo một cái phương-pháp ấy mà nghiên-cứu giải thích như sau này:

1 *Cái vấn-đề phổ-thông.* — Trường học thôn-quê cũng với các trường học khác cũng chung một cái vấn-đề là làm thế nào khiến cho cái vốn của xã-hội bỏ ra làm việc giáo-dục được phí dụng ít mà thu hoạch nhiều; vì những trường học tức là những công-xưởng lớn chứa-tạo cho cái tư-cách bọn thiếu-niên, công-xưởng tất phải có vốn, cái vốn ấy là những công-xưởng giáo-dục là cái vốn của tất cả người trong xã-hội bỏ ra, cho nên cũng có thể gọi các là một cái sự-nghiệp đầu tư của xã-hội, đã là sự-nghiệp đầu tư thì tất cũng như các sự-nghiệp đầu tư khác, cũng mong xuất vốn ít mà có lợi nhiều: trong một cái công-xưởng phải có nguyên-liệu, có đồ máy chế-tạo, có kỹ-sư cùng công-nhân; trong cái công-xưởng giáo-dục thì những nguyên-liệu tức là những bọn thiếu niên hết đời nọ qua đời kia, đồ máy chế-tạo tức là những học khoa khoa-trình, kỹ-sư công-nhân tức là những giáo-viên, cái mục-đích công-xưởng này tức là đem những nguyên-liệu là bọn thiếu niên kia theo cái khiếu khôn, thuận cái tính tình của nó mà chế-tạo cho thành cái tư-cách hoàn-toàn, để đến lúc lớn khôn, có luận con trai con gái đều ở trong cái trường hoạt động làm hết được cái chức-phận của mình; như thế được tức là có thu hoạch bù được với cái phí dụng xuất ra, tức là một cái sự-nghiệp đầu tư có lợi vậy.

Sự giáo-dục đã gọi là một cái sự-nghiệp đầu tư cần phải có lợi; như vậy, quyết không phải chỉ dạy một vài môn giáo khoa, một vài điều giáo-nghĩa hay là tuyên-truyền một cái văn hóa gì mà gọi là đàm đương nổi cái sự-nghiệp ấy. Cái chức-vụ giáo dục là trừ các cái đã thuật ở trên, phải làm sao cho có trực-tiếp bổ ích đến công việc sinh hoạt của đời người. Một nhà bác-sĩ có nói: Một nhà giáo-dục đối với một người học-trò không nên hỏi sức học của nó được nhiều hay ít, hay là hỏi cái trình độ giáo-dục của nó đã làm được tới đâu, chỉ nên hỏi những sự giáo-dục mà nó đã tiếp thụ được cứu-cánh khiến cho nó ở trong gia-đình, trong nước và trong các đoàn-thể xã-hội sẽ được những ít hiệu quả thế nào, sau khi nó đã tiếp-thụ được những sự giáo-dục này mà nó nhận lấy một cái chức-nghiệp gì xứng với cái tư-cách của nó, công việc nó làm phồng có lợi hơn nhiều lắm thế nào, nó chịu giáo dục mà thuộc về những điều kinh-nghiệm được, trong sự giáo dục nó có tinh hội và hưởng dụng được nhiều ít thế nào; nói tóm lại là xét xem sự giáo-dục của mình đối với nó có thật có lợi hay không.

Muốn cho sự giáo-dục thật có lợi cho người chịu giáo-dục phải có đủ ba thứ công-dụng: 1 Giáo-dục phải cung cấp cho người ta có một cái trí thức thích ứng với sự sinh hoạt của người ta. 2 Giáo dục phải dưỡng thành cho người có một cái thái-độ mưu sinh độc lập. 3 Giáo-dục phải rèn tập cho người ta có một cái kỹ-nghệ thực-luyện. Cái chức-vụ lớn nhất của các nhà trường là tìm những phương pháp thực hành cho có đủ được ba thứ công-dụng như thế. Ấy là cái vấn-đề phổ thông của cả các trường học, không cứ là trường học ở thành-thị hay là trường học ở nhà-quê cũng đều phải giải-quyết chung một cái vấn đề đó.

2 *Cái vấn-đề đặc-biệt.* — Mỗi một cái trường học tức là một nơi phân phát các cái nhu-yếu cho sự sinh-hoạt của những người đến học, mà cái nhu-yếu cho sự sinh-hoạt của người ta phải tùy cái tính chất xã hội là nơi những người ấy sinh hoạt hằng ngày mà mỗi nơi mỗi khác; như trường học ở nơi thành-thị, những học-trò đều sinh-hoạt ở trong cái xã-hội thành-thị, trái lại như trường học ở nơi nhà-quê thì những học-trò đều sinh-hoạt ở trong cái xã hội nhà-quê; tính-chất cái xã-hội thành-thị với tính chất cái xã hội nhà quê vốn không giống nhau, các cái nhu-yếu về sự sinh-hoạt của người ở hai xã-hội ấy tất cũng khác nhau, nên cách tổ-chức cùng các giáo-khoa ở các trường học nhà quê phải cho thích-ứng với các cái nhu-yếu về sự sinh hoạt của xã-hội nhà quê, tất nhiên phải có khác với những trường học ở thành-thị, đó là cái vấn đề đặc biệt vậy.

Muốn nghiên-cứu cái vấn-đề đặc-biệt của các trường học nhà quê, trước phải hiểu rõ cái tính chất xã-hội nhà quê thế nào đã. Ta hãy xin kể cái tính-chất xã-hội nhà quê có những đặc-điểm như sau này:

A. — Ở xã-hội thành thị, chức-nghiệp rất là phồn tạp; xã-hội nhà quê thì không thế, phần nhiều chỉ lấy nghề nông làm chức-nghiệp độc nhất; mà dân nghề nông thì tư-tưởng rất là đơn giản, văn kiến rất là hẹp hòi.

B. — Ở xã hội thành-thị, những cơ-quan tụ-tập, chỗ nào lúc nào cũng sẵn có; xã-hội nhà quê thì vì sự làm ăn vất vả, chỗ ở phân-tán, thành ra ít có cái dịp giao tế họp tập với nhau.

Ấy cái đặc điểm xã-hội nhà-quê khác với xã-hội thành-thị như thế; vì cái tập-quán nghề nông mà thành ra có cái tính giản-lậu; vì ít có cái cơ hội tụ-tập mà thành ra thiếu mất cái cảm-tình đoàn-thể. Nhà giáo dục ở các trường học nhà quê, ngoài những cái công-khóa phổ-thông lại cần nên chú ý về hai cái đặc-điểm đó, nên đem những cái thường-thức mới lạ mà khai-đạo cái tai mắt hẹp hòi của bọn thiếu niên nhà quê khiến cho đến lúc lớn khôn, cái tính giản-lậu tiêu-tán được dần dần, mà biết tìm tòi lấy những điều mới lạ có ích về sự sinh hoạt đời nay, ở trong trường học, nên tổ chức cái cuộc sinh-hoạt của học trò thành ra một đoàn thể xã hội thu-nhỏ mà thiết với nhau, khiến cho tập quen cái cách ăn ở trong đoàn thể xã hội tự bây giờ, mà lớn lên đều sẵn cái quan-niệm họp quần, cái nhiệt thành công ích. Ấy là cái vấn đề đặc-biệt cần phải giải quyết riêng ở các trường học nhà quê vậy.

T.

Âu-châu điện-tín

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 5 Avril 1923

Việc nước Đức

Về việc cướp lại nhà in Gutenberg ở Coblence, thì viên Giám-đốc Cảnh sát Schachard, viên Thị-trưởng Krupp, và các viên cảnh-sát Stein và Massu, phải truy-nã tại tòa án binh.

Các quan đã lấy nhà in Coblence *Zeitung* để dùng vào việc công

Việc xứ Maroc

Phái-bộ của nghị-viện đến dự lễ khánh-thành đường tiền-xa từ Robat đến Fez có đến thăm thành Casablanca. Có viên đại-biểu quan Thống-chế Lyautey có đến nghênh tiếp phái-bộ tại nhà ga.

Có tin rằng quan Thống-chế Lyautey sẽ về nghỉ tại Pháp.

Quốc-vương đất Maroc có tiếp được một bức điện tín của quan Giám-quốc Poincaré mừng quốc-vương ngày nay các miền bọn rợ đã được bình yên nên đã làm được công trình hữu ích.

Quốc-vương đã đi đường hỏa-xa mới từ Robat đến Meknès và Fez. Quốc-vương đi đến đâu dân sự rất là hoan nghênh.

Quốc-vương tiếp các viên-chức đến dự lễ khánh-thành.

Ý với Áo

Báo *Le Temps* có nói rằng M. Mussolini định thỉnh các đại-biểu các nước mới do nước Áo cử ra để bàn bạc về cái vấn đề bồi thường.

Nước Nga và Ba-lan

Các báo nói rằng nghe đâu viên đại-biểu nước Ba-lan ở Moscou có bản với viên Ngoại-vụ thượng-thư nước Nga về việc đem những người về đảng Quá-kích ở Ba-lan đổi lấy đức Giám-mục Budwiewicz nhưng viên thượng-thư nước Nga không ưng thuận.

Hoàng-thân Kitasehira

Nhiều người đến chia buồn với bộ đại-sứ nước Nhật ở Paris, về việc Hoàng-thân Kitaschira tạ thế. Thi-thể hãy còn để chưa nhập quan cho đến khi tàn chạy.

Viên chưởng-binh quân đoàn thứ sáu ở Metz có điện lời chia buồn đến, vì năm ngoái Hoàng-thân có theo việc binh trong quân đoàn ấy.

Bệnh tình nữ hoàng-thân Koshira cũng nguy-ngập lắm. Bệnh tình hoàng thân Asaka khá hơn trước.

Tin Trung-hoa

Ngày 27 Mars 1923

Hương cảng đặc-điện

Lôn tổng-thống nói với ngoại-quốc phóng viên rằng Thâm-hồng-Anh không dám nhận chức độc-quản. Lôn tổng-thống lun Thâm-hồng Anh làm ủy-viên-trưởng. Có tin rằng Lê-nguyên-Vinh liên-hợp với Trần-thiện-Thái để đánh Triều-Khánh. Thâm-hồng-Anh mua hai nghìn bì gạo. Đặng-tuấn-Nhu thông điện xin chức-chức tỉ-chính-bộ tổng-trưởng Phạm-thạch-sinh chiêu-mộ đội quân cấm-tử để bộ vệ Tôn tổng-thống. Quân Chu-bồi-Đức kéo sang Bắc-giang. Quân Hòa-sùng-Trí đã có ba trăm đi tới Quảng-châu.

Trả lại giấy từ chức

Lê-nguyên-Hồng đã phải ấm xuống và Hàm-han-Chương đến tận nhà Trương-thiện-Tăng để trả lại giấy từ chức.

Tôn nội các Trương-thiện-Tăng

Trương-thiện-Tăng và toàn-thể các viên đã bội-nghị tại nhà riêng quyết định xin từ chức, không chịu ở lại.

Tin Lê-nguyên-Hồng

Lê-nguyên-Hồng đặt tệ mới Ngô-chánh-Liêm và Trương-bá-Liệt để thương-nghị về việc giữ Trương thiện Tăng ở lại. Có Lý-cảu-Nguyên làm hòi-lịch.

Tin Lý-tử-Thần

Lý-tử-Thần điện về Lạc-dương nói tôn nội-các Trương-thiện-Tăng từ chức, không những vì cái vấn-đề Tôn-truyền Phương và Trần-bảng-Anh cũng có một cớ nữa là vì các viên không được hòa-hợp.

Ngày 28 Mars 1923

Hương-cảng đặc-điện

Bắc-kinh chính-phủ điện cho Thâm-hồng Anh giục phải nhận chức độc-quản. Dương-bi-Mẫn và Thâm-hồng-Anh thông điện xin phục-tòng miễn-lệnh cấm Tôn tổng-thống Bôn-nghĩa. Phúc-quân đều họp ở Hà-nam Quân Hòa sùng-Trí và quân Lâm-Hồ cùng nhau giao-chiến ở Hoạng ninh rất kịch-liệt. Suốt trong 3 ngày mà chưa phân thắng phụ. Nay hôm qua, Thâm-hồng-Anh trở về Triệu-khánh riêm điểm quân-đội. Có tin rằng chẳng bao lâu sẽ nhận chức độc quân. Quế-quân đông ở Quan-ân-cơ hiện đã kéo lu.

Tin Lê-nguyên-Hồng

Lê nguyên-Hồng đến-hộ Lý-căn-Nguyên và Bách-đoàn-Di để phản-đối Bảo-lạc-phái. Các viên là Cao-lăng-Uất và Ngô dục-Lân có tin muốn xuất cảo.

Bài ca Âu-trí-viên

CXII

Mừng nay muôn cõi thăng bình,
Ngày vừa gặp hội văn-minh phong-trào.
Khen ai miệng gấm lòng thêu,
Đem tâm nhân-đức mở điều ái ân.
Khiến cho con trẻ vạn dân,
Giàu nghèo cũng thỏa đều xuân chơi bời.
Dựng vườn ấu-trí mọi nơi,
Cảnh cây mát mẻ tốt tươi rườm rà.
Phó trương ngỡ hạnh thêm hoa,
Tưởng vời sân gạch của nhà phong-quang.
Ghế giường mâm vũng sẵn sàng,
Có đồ con trẻ ngày thường bỏn chơi.
Lũ thì chơi ngựa chơi voi,
Kẻ chơi trống khách người đòi kèn tây.
Cùng nhau một chốn ra tay,
Vườn xuân vui thỏa tháng ngày thảnh thơi.
Có bà bảo-mẫu trông coi,
Dỗ dành tấm mắt hôi hơi nhân-từ.
Lại hay gồm việc dược-sư,
Dù ai tật bệnh thuốc đưa chữa rày.
Để cho con trẻ ngày nay,
Có người bảo hộ có thầy vệ sinh.
Con người như thế con mình.
Lòng này chưa để hiếu sinh mấy người.
Tự lòng hội chủ các người,
Rộng thương yêu kịp đến người thiếu-dân.
Có tài có đức có nhân,
Hội-đồng bằng-sắn nhân-dân giúp người.
Mở mang khuôn đúc nhân-tài,
Mong cho con trẻ ai ai nên người.
Chúng tôi riêng có hai lời,
Như xa xuống giếng có người với lên
Mảo sưa tìm gói cho trên,
Rày nhân xướng một lớn thêm thành người.
Trời cho sống ở trên đời,
Chút niềm phiếu-mẫu khôn người tấc lòng.
Vin lời làm chữ Hoa-phong,
Tung hô tiến đức hội-đồng hiệt vĩnh.
Trăm năm ấu-trí vững bền,
Non mài sông giải thiên niên lâu dài
Chẳng dạy con trẻ anh hài,
Nào là của trẻ ai ai cũng nhờ.
Sẵn nơi cây gỗi con thơ
Vui lòng cần nghiệp chẳng nghỉ ngại gì.
Sớm đưa tối lại đón về,
Đã bà bảo-mẫu bà tri trông nom.
Bữa ăn đồng bữa mọng hao mòn,
Cảm ơn nghĩa ấy bể sâu nào tày.
Dạng nên ấu-trí vườn nầy.
Vô-lượng công đức phúc dày hà sa
Vài lời quốc-ngữ cảm ca,
Gửi lên bộ ký-niệm sưng ca công người.

Tự do diễn đàn

Vụ bầu cử năm nay

Bộ này đã đến vụ bầu cử rồi đấy. Trong chỗ ngã ba ngã tư đường, đã thấy gian cáo-bạch, đông người xem nhiều kẻ nói, thật có cái cảnh-tượng nô nức huyên đề ; các nhà ứng cử đã bắt đầu giao thiệp với các người dự bầu, lời nghị-luận việc hành-vi chắc chẳng nói quốc-dân cũng thừa biết. Mà thật thế, những cách lưỡn lọt cầu cạnh của nhiều người ứng-cử, những sự luồn thuồn cẩu thả của nhiều người dự bầu, điều nọ điều kia, tưởng không vụ bầu cử nào là là không thấy lắm những cái hành-kinh tỷ-ổ, không vụ bầu cử nào là là không thấy lắm những điều luận bàn phi-thị. Thế mà quốc-dân vẫn tật nào chứng ấy, những người ứng cử vẫn cứ cái tính biếu-danh, biếu-danh riêng về cái tên ông nghị ! Những người dự bầu vẫn cứ cái chứng « tham », cái tật « nể ». Tham cũ mỗi nhỏ mọn, nể những mặt quen thân.

Thành thử ra mỗi lần bầu cử tỉnh, tà bàn cũng hoa lòe hoa mắt ! tà bàn cũng vạn ngữ thiên ngôn ! tà bàn cũng uyên chuyển tức dương ! tà bàn cũng ngông nghênh kích thích ! song đó mới là cái bề ngoài, cái màng sao đó thôi ! chứ đến cái ruột mới bài thì ra chẳng bài nào là không giống bài nào, đâu người thay xuất, bàn đi lập lại, đại ý chẳng qua chỉ có « Các người trúng-cử phải nên hết sức chăm giữ-lợi cho cuộc nghị-viện, các người dự bầu phải nên hiểu cái chân quyền lợi trong khi bầu-cử ». Quanh đi quẩn lại chỉ có một cái ý ấy, mà nói đến tâm thâm lắm ! Tà tưởng người nghe cũng phải chán tai, mà kẻ viết cũng hẳn như vô vị vậy !

Tuy nhiên, biết rằng chán tai đấy, nhưng cũng nên cố mà nghe, biết rằng vô vị đấy, nhưng cũng phải gượng mà viết.

Là vì sao vậy ? Là vì ta muốn bảo-thủ lấy quyền lợi cho quốc-dân.

Quyền lợi quốc-dân chẳng những phải nhờ chính-phủ bảo-thủ cho, mình cũng phải tự bảo-thủ lấy mới được. Ấy các ông nghị tức là con người đại-biểu cho quốc-dân, chính-phủ tin nghe, quốc dân trông cậy, cái quyền lợi của quốc dân nếu các ông hiểu thấy biết tường thì những cần phải nói gì, song nếu các ông chỉ cái cỏ, cầm đầu, mồm vàng miệng hót, thì cái đó mới là cái nguy. Cái nguy đó là cần phải bàn.

Kể như các ông nghị, nếu thật được lòng tin cậy của hàng ngàn hàng vạn con người, quả bẩm-thẩ quyền lợi cho một khu một vực tỉnh mình, thì con người tất cũng không đến nỗi vô tài bất đức, mà trách-nhiệm cũng chẳng phải là bé mọn nhỏ nhen, nghĩa vụ thiêng liêng, việc lại to, ở thì các ông nghị cũng danh-giá thật đấy ! Lúc nhỏ-dân thì được lu được nói, lúc về nhà kể hầm người thưa, tiếng quan-lớn của bọn dân nịnh, tôn, chiếc thẻ bạc của trên chánh-phủ phát. Trừ những cái « vỏ » ấy, kể ông nghị thật ra ông nghị thì cũng là người hay !

Thế nhưng ta phải biết rằng : Cái hoa nếu có thiếu-nhưng quốc-sắc thì mới có cái danh-giá « danh hoa ». Cây gỗ nếu có thực chất mỹ tài, thì mới có cái danh-giá « thiết-mộc », các ông nghị cũng có cái danh-giá « hoa thơm gỗ tốt » song sao cho danh xứng kỳ thực thì mới xong !

Nay cái hoa giả kia nhuộm cánh vớp hương, cây gỗ tồi kia sơn đầu đánh bóng, ông nghị hà kia đeo đón luồn lọt, thì tuy ở mặt kẻ thanh manh cũng có khi đánh lừa rằng đóa danh-hoa cây thiết mộc, người danh-giá đấy ! song đối với quốc-dân triệu tai tức mắt, thì chẳng khác gì vai nhọ thằng hề, vai nhọ thằng hề trát lối ra còn được lẻ kẻ ca-nhi, song ông nghị bết được vỏ tài trát lối ra, chẳng chắc đã được cái diện mạo người dân lương-thiện ! Vậy cho nên những người « đẻ đội lốt hươu, đội người xem mặt » nghĩa là những người hữu danh vô-thực thì đối với quốc-dân rất là hổ thẹn, rất là nhục mặt, chớ có danh-dự quái gì cái bề ngoài ! Đây là nói thế là muốn cho các người ứng-cử phải tự liệu mình, tự tin mình, có ai tin cậy mình, có đủ gánh vác việc, thì sẽ ứng-cử ! nhược bằng không thì cái danh-giá « bề-đâu phồng-đá ». Ta tưởng-nhiều kẻ vô tài đã phải chịu nhục. Hà tất mình còn mơ-tưởng làm gì !

Còn những ông đi dự bầu, các ông phải biết độ cái quyền bầu cử, các ông phải hiểu cái thâm-ý của chánh-phủ đặt ra nghị-viện, các ông phải nhớ cái quyền-lợi của trăm, nghìn, vạn con người khác, và chính ngay mình các ông. Đều cần ở trong tay ông nghị ! chớ không phải chuyện chơi, vậy thì các ông chớ nên vì lời nói khéo, vì chút lễ mọn, vì bữa ăn chén rượu, vì chiếu bát đồng tiền, hay là vì cả nể quê nghe mà bầu cử ra những ông nghị lời-lẽ, bất-công, gió người gió ngược, cáo ông nếu bầu cho người ở, thì chẳng những là đành lòng chánh-phủ, làm hại quốc-dân, mà còn « trông hồi vật mình » quyền lợi của các ông cũng rất có quan ngại đó. Các ông lấy thất-lại ran độn về mà giồng canh, các ông mua cây xăng gỗ tạp về mà làm nhà, thì rồi vườn ông tất hoang, nhà ông tất hỏng. Các ông bàn lên ông nghị với tà bất đức, thì rồi liền có cái nước ông cũng có quan-ngại to. Ôi ! cẩn thận cho cái phận dân đi, hoặng chi bàn một người đại-biểu, giữ gìn quyền lợi, gánh vác công việc cho mình, cho nhà, cho nước, lại chẳng nên chọn người cho thận ư ? Các ông phải ngờ !

Nói tóm lại, cái địa vị nghị-viên, nếu vô tài bất đức thì rồi ra cái địa-vị « coi dòng giữa đồng » ! Cái công việc bầu cử nếu không chọn người thì rồi ra cái công việc « nước ông tay áo ». Quốc-dân nên nghĩ kỹ kẻo lầm !

Dân-Chi

Tin Saigon

Việc quản cai-trị Boudinaen

Giá mỗi tiếng ở Đại-pháp gửi đi như sau này :

	Vô-tuyến-điện	Hữu-tuyến
Phi-châu phía Tây :		
Sénégal Mauritanie :	1 f,00	1 f,50

Như một người thương-mại ở Pháp gửi điện tín sang Yokohama (Nhật-bản) mà lại nhỡ mất chuyến tàu *Portchoa* ở Marseille chạy hôm 20 Janvier

Việc thuê chợ Cọc. — Hiệu Descours et Cabaud có hỏi thuê cái chợ hàng Gọo ở bờ sông trong hai năm. Hội-đồng không cho thuê.

đi biên lại phát cho người khác. Đến lúc đánh làng hỏi đến, nhân nhà lại cháy nói dối rằng những điện-tín trái bị cháy cả. Tòa Nam-án tỉnh

Ăn cướp. — Tòa Nam án tỉnh Hà-nam phạt tên Bạch-v Áp, Bạch-v-Can mỗi tên 10 năm khổ sai tên Bạch-v-Đinh và Bạch-v-Qui mỗi tên 3 năm tù

Do Võ Văn Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) mang đến tặng Thư Viện Sách Cũ Trần Văn Khê

Đầm đỏ

Chiếc tàu *Gentuce* lúc quay tàu ở bến, sóng đánh mạnh quá, đánh rạt cả ba chiếc thuyền lớn vào bờ và phải ba cái thuyền con thì thuyền con đầm cả. Mất một người dân bà ngồi trong thuyền ấy.

VIỆC HANOI

Giá bạc. — Kể từ ngày 6 Avril 1923, giá bạc ở kho Nhà nước định là 8 f. 28.

Tàu tàu. — Tàu *Hanoi* mang thư đi Hongkong, Pakoi, Hoihao và Kouangtcheou-Wan, đến ngày 8 Avril hồi 8 giờ sáng sẽ chạy.

Thư từ ở Hanoi sẽ đem xuống Haiphong chuyển xe hỏa 20 giờ 7 phút tối 7 Avril.

Ngạch các quan cai trị. — M. Patry quan cai-trị hạng nhất nay cử làm Đốc lý thành phố Paom-penh ở Cao-mên thay M. Chassaing quan cai-trị hạng nhất sắp về nghỉ.

Kể từ ngày 6 Avril 1923, M. Patry không giữ chức giám-đốc các việc chính-trị nữa.

M. Eckert quan cai-trị hạng nhất, nguyên Công-sứ Lạng-sơn vừa ở Pháp sang nay đổi vào Nam-kỳ. Nghe đâu ngài sẽ làm chủ tỉnh Bắc-liêu. Quan Công-sứ Eckert mà đổi vào Nam-kỳ thì dân ngoài ta lấy làm tiếc lắm.

MUỐN BÁN

Có hai cái máy trục-nước (la pompe centrifuges) mới nguyên, mỗi cái trục được 1500, một cái trục được 600 tân nước trong một giờ, lên cao được bảy thước, có để bằng gang để muốn mắc vào máy động-cơ chạy điện cũng được.

Muốn dùng động-cơ ba dây hoặc chạy điện tiền (moteur triphasé ou continu) cũng được.

« Hỏi tại Công-ty Điện-khí Đông-pháp ở Hà-nội. »

Vô tuyến-điện và thư gửi bằng vô tuyến. — Trong Thương-giới xưa nay mà thông tin từ bản xứ sang Đại-pháp hoặc là Phi-châu cũng các thuộc địa nước Pháp thì có hai cách: Một là gửi thư bằng tàu biển, hai là dùng tuyến điện.

Cách thứ nhất thì rất chậm trễ. Cách thứ hai thì rất đắt tiền.

Từ ngày mở sở Vô-tuyến-điện đặt ra cách gửi thư bằng vô-tuyến điện thì việc được thông-tin rất nhanh, lại rất rẻ tiền.

Sở Vô tuyến-điện ở thành Bordeaux làm hoàn công từ năm 1920, thông tin đi khắp thế giới cứ 24 giờ thì chuyển đi được những 15.000 tiếng.

Cách thông tin bằng vô-tuyến-điện vừa nhanh hơn hải-tuyến mà giá lại rẻ hơn. Thế mà nay lại bị giá nữa.

Thư vô-tuyến 20 tiếng			Thư thường bằng tàu	Hải tuyến thường 20 tiếng
	Giá tiền	Thời hạn		giá là
Dakar (Afrique Occidentale française.....	20f05	48 giờ	8 ngày	54f00
Brazzaville (Afrique Equatoriale française.....	30.85	48 —	18 —	122.40
Tananarive (Madagascar).....	42.40	10 —	23 —	90.00
Djibouti (Côte française des Somalis.....	26.50	48 —	16 —	102.60
Saigon (Indo-chine.....	32.85	48 —	27 —	136.80
Fort de France (Martinique)...	43.45	48 —	12	192.00
Cayenne (Guyanne française)...	45.25	45 —	17	262.80

Muốn được hưởng những giá đặc-biệt ấy thì chỉ việc đề ngoài chữ « Radio-lettre » (Thư vô tuyến).

Một bức thư vô-tuyến (radiolettre) 20 chữ gửi đi Manille mà chuyển cho sở Vô-tuyến Saigon thì giá là 53f.50, vậy mà một bức điện tín thì giá hết những 137 f 00

Lại thì dụ một điều khác: Tàu « *Edcoria* » ở Bordeaux khởi hành hôm 6 Février sang Guadeloupe, Martinique, Venezuela, Panama thì ngày 31 Février còn có thể nhận tại Forte-France những thư vô-tuyến ở Pháp gửi cho các xứ ấy hôm 18 Février.

Xem như vậy thì thư vô-tuyến tiện cho các nhà thương-mại không biết chừng nào mà kể, một là rẻ hơn hải-tuyến, hai là đã gửi thư tàu mang đi rồi mà muốn đổi lại còn kịp, ba là vì nhờ tàu mà còn gửi thư đi kịp.

Phòng khám bệnh

của quan Thầy Thuốc tây

Phố hàng Điếu nhà hỏa (Rue des Pipes) số nhà 9, ở Hanoi.

Buổi chiều nào cũng khám bệnh từ 2 giờ đến 4 giờ, trừ chủ nhật và ngày lễ.

Phòng nuôi người bệnh, rất sạch sẽ. Chữa các bệnh người lớn và trẻ con.

3562 »

Hội-đồng ủy-viên của thành phố. — Trong kỳ hội-đồng họp vừa rồi đã bàn những việc sau này:

Việc máy nước. — Quan chánh Hội-đồng có đọc cho Hội-đồng nghe những bức thư của ông chủ nhà máy nước trình rằng có thứ như thế cái giá bây giờ thì không được đồng lãi nào, vậy ông xin đổi lại. Quan chánh hội-đồng xin đặt một tiểu hội-đồng xét trong các số sách nhà máy nước xem việc ấy thế nào.

Quan chánh hội-đồng lại nói rằng M. Bédat chủ nhà máy nước có trình rằng nhà máy nước bây giờ phải mở mang thêm, đào ra mấy cái giếng nữa, phí tổn đến 15 vạn đồng, vậy xin thành-phố trù tính cho khoản tiền ấy.

Hội-đồng xét xong định rằng giao cho luật-sư của thành-phố đem việc ấy vào Tòa-án cai-trị để tòa cứ lấy các giám-định viên mà xét xem thế nào, bấy giờ hội-đồng mới có thể đáp lại những câu hỏi của nhà máy nước được.

Việc máy đèn. — Ông chủ nhà máy đèn trình rằng nhà máy phải kíp mua thêm những khí-dụng mới để dùng cho thành-phố, vậy xin phép gửi mua ngay những vật liệu và các máy mới ước chừng là 2 triệu rưỡi francs. Hội đồng ưng thuận lời xin ấy.

Việc làm bờ hè. — M. Avinh là thầu-khoán xin gia hạn thêm cho cái tờ hợp-đồng của ông lĩnh việc bán những vật liệu làm bờ hè và tát cống cho thành phố thêm một năm nữa. Hội đồng ưng thuận.

Việc đi đài kỷ niệm ông Henri Rivière. — Quan chánh trưởng Trang-bọc có xin đi cái đài kỷ niệm ông Henri Rivière ra chỗ khác. Hội-đồng không thuận, song chiều lời xin của M. Normandin thì hội đồng định rằng cái khu đất tròn ở giữa những đường phố giáp nhau gần đài ấy sẽ làm cho rộng thêm ra.

Việc đi đài kỷ niệm ông Henri Rivière. — Quan chánh trưởng Trang-bọc có xin đi cái đài kỷ niệm ông Henri Rivière ra chỗ khác. Hội-đồng không thuận, song chiều lời xin của M. Normandin thì hội đồng định rằng cái khu đất tròn ở giữa những đường phố giáp nhau gần đài ấy sẽ làm cho rộng thêm ra.

LỜI CẢO PHÓ:

Chúng tôi rất lấy làm đau đớn có lời kính cáo để các Ngài thân-thuộc biết cho rằng:

Thân-mẫu, Nhạc-mẫu chúng tôi, thưởng thọ 70 tuổi, mới tạ thế tại số nhà 13, phố Prance-kiên, Hanoi.

Chúng tôi định đến ngày chủ-nhật 8 Avril 1923, tức là ngày 23 tháng Hai Annam, hồi 8 giờ sáng, sẽ rước linh-cữu thân-mẫu, nhạc-mẫu chúng tôi về làm lễ an táng tại nơi sinh-phần thuộc địa-phận làng Mọc Hạ-đình.

Cô-sự tử: Thẩm-Pace,
Thẩm-Quýnh,
Thẩm-Ngọc Vi,
Thẩm-Chương,
Thẩm-Tiêu,
Thẩm-đình-Dương,
Nội Thẩm thị-Chỉ,
Tế-tử: Nguyễn-văn-Phương.

Đồng gia quyến đẳng khấp bái.

(*Lời đăng báo nợ thay giấy cáo-phó*)

Tôn Thương-thẩm — Hôm qua tôn Thương-thẩm xử những việc sau này:

Tiêu tiền công dân. — Tên Ng-văn-Báo là lý-trưởng một làng ở huyện Hoành-bồ tỉnh Quảng-yên, nhân gặp các phiên quốc-trái của dân làng rồi lý tiện đem bán lấy tiền tiêu riêng và lại lấy thế của người này cạo tiền một cái nhà hưởng Đông, vừa là nhà bếp, vừa là chỗ cho bọn đầy tớ ở. Đầy tớ nhà Du-văn có ba người cả thảy, một người đầu bếp, giữ việc nấu nướng, một người đầy-tớ gái tên là Á thị, một đứa Tiểu-tỳ tên gọi Kinh-hoa.

Hôm ấy sáu chúng tôi cùng sang, đến nhà, thì được thấy Du-văn vật vã kêu rằng:

Thế này thì tôi chết mất! Tôi chết mất! Chúng tôi giật mình vội vào thăm hỏi. Thì-lễ xong, Du-văn liền nói:

Thế này thì tôi sống làm sao được nữa! Quái lạ quá! Các cô ạ! Tôi tưởng thế thì cái đầu liều với cổ, giữ cũng chưa chắc đâu! Quái lạ đến thế này, thì có lẽ đêm đêm nó bê cả đầu mình đi, mình cũng không sao biết được!!!

Chúng tôi nghe nói thực cười quá, tưởng cười vang cả nhà, Du-văn lại nói tiếp rằng:

Chứng trống canh tư đêm hôm qua, tôi đương ngủ, bỗng nghe ở đàng cửa sau giục nhà thờ lối ra vườn, có tiếng kẹt cửa rất mạnh. Tôi giật mình tỉnh dậy, gọi con ở đốt đóm ra soi, Á-thị cùng Kinh-hoa với vàng đốt đóm ra, ra đến nơi thì gió to tắt mất đóm, Kinh-hoa sợ hãi hồi lên, nằm vật xuống đất. Bấy giờ con Á-thị quả đánh dậy, nó liền đốt đóm đem tới ra soi lại, thì thấy con Kinh-hoa nằm lăn dưới đất, nét mặt xanh xám không còn hồn người. Thấy thế ra, thì nó nói là thấy có một cái bóng đen xông đến trước mặt mình, nên sợ quá mà thành ra rụng rời đến thế.

Cái câu ấy, thường gái một cái đóng gỗ, lại khóa thêm ở ngoài. Thế mà lúc đó thì thấy hai cánh mở toang cửa khóa chong đóng thì đã đâu mất cả. Tôi vội-vàng sai khắp lại, rồi đem đồ sai khắp trong nhà, thì đồ vật không thấy mất gì cả. Tên đầu-bếp lúc đó cũng tỉnh dậy chạy đến. Tôi sai đem đóm soi ra sau vườn, thì ra dòng cửa khóa cũng đều vẫn cả ở đó. Tôi đoán chắc là quân trộm phục ở trong nhà từ trước, không lẽ đương gì nên phá cổng mà trốn ra.

Liền đoàng cửa lại rồi đi ngủ. Đến sáng dậy thì hại trăm bạc ở đầu giường tôi gối, đã không cánh mà bay mất rồi. Tôi vì có món tiền cần, nên tính ở nhà Băng về hai trăm đồng-bạc. Hai trăm đồng bạc ấy tôi vẫn gối đầu giường tôi ngủ, lúc đêm ngàng tiếng kẹt cửa, tôi còn kiểm lại đã cả rồi mới lại đi ngủ, thế mà sáng hôm nay thấy mất, thế có lạ không? Cái tên-đoạn quân gian đã giỏi đến thế, đã đến đi ăn vào cổ, nó không muốn bẻ cửa, chỉ có bẻ đi lên nào thì mất tiền ấy, còn có khó gì!

(Còn nữa)

MUA BÁN

Chiếc tàu *Gentuce* lúc quay tàu ở bến, sóng đánh mạnh quá, đánh rạt cả ba chiếc thuyền lớn vào bờ và phải ba cái thuyền con thì thuyền con đầm cả. Mất một người dân bà ngồi trong thuyền ấy.

Muốn được tinh giá hạ thì chỉ phải đề vào cái thư chữ này : « Voie T. S.F. (Vô tuyến).

Nhiều đường hiện đã 9 phần khi trước thuộc về đường hải - tuyến ngoại-quốc qua sang cả vô-tuyến Đại-pháp

Bởi thế nên sở Bưu-điện đã đặt ra lệ gửi thư bằng vô-tuyến-điện để vừa được nhanh hơn cách gửi thư mà lại rẻ tiền hơn cách thông tin bằng vô-tuyến (radiolettre).

Có thể gửi thư bằng vô-tuyến-điện ở Đại-pháp, Algérie và Tunisie với các xứ sau này:

1· Các xứ thuộc-địa Phi-châu, Madagascar, Côte des Somalis, Đông-pháp, Martinique và Guyane.

2· Các ngoại-quốc.

Giá tiền thì ngoài tiền con niêm từ 0 f.15 đến 0 f.45 mỗi tiếng là:

Afrique occidentale :	»	0 f 55
Afrique Equatoriale :	»	0 85
Madagascar	»	1 17
Côte des Somalis	»	0 75
Đông pháp	»	1 46
Martinique	»	1 20
Guyane française	»	1 20

Mỗi cái thư kể cả tên người và chỗ ở ít ra cũng phải 20 tiếng. Mỗi cái thư 20 tiếng gửi từ Paris đi Saigon, chỉ trong 48 giờ thì nhận được, giá là 52 f.05. Gửi thư thường thì mất 27 ngày, gửi bằng tuyến-điện thì giá những 136 f 80

Xem cái bảng sau này thì biết gửi thư bằng vô-tuyến lợi là thế nào:

Lời thư dụ một điều khác: Tàu « *Edcoria* » ở Bordeaux khởi hành hôm 6 Février sang Guadeloupe, Martinique, Venezuela, Panama thì ngày 31 Février còn có thể nhận tại Forte-France những thư vô-tuyến ở Pháp gửi cho các xứ ấy hôm 18 Février.

Xem như vậy thì thư vô-tuyến tiện cho các nhà thương-mại không biết chừng nào mà kể, một là rẻ hơn hải-tuyến, hai là đã gửi thư tàu mang đi rồi mà muốn đổi lại còn kịp, ba là vì nhờ tàu mà còn gửi thư đi kịp.

Phòng khám bệnh

của quan Thầy Thuốc tây

Phố hàng Điếu nhà hỏa (Rue des Pipes) số nhà 9, ở Hanoi.

Buổi chiều nào cũng khám bệnh từ 2 giờ đến 4 giờ, trừ chủ nhật và ngày lễ.

Phòng nuôi người bệnh, rất sạch sẽ. Chữa các bệnh người lớn và trẻ con.

3562 »

Hội-đồng ủy-viên của thành phố. — Trong kỳ hội-đồng họp vừa rồi đã bàn những việc sau này:

Việc máy nước. — Quan chánh Hội-đồng có đọc cho Hội-đồng nghe những bức thư của ông chủ nhà máy nước trình rằng có thứ như thế cái giá bây giờ thì không được đồng lãi nào, vậy ông xin đổi lại. Quan chánh hội-đồng xin đặt một tiểu hội-đồng xét trong các số sách nhà máy nước xem việc ấy thế nào.

Quan chánh hội-đồng lại nói rằng M. Bédat chủ nhà máy nước có trình rằng nhà máy nước bây giờ phải mở mang thêm, đào ra mấy cái giếng nữa, phí tổn đến 15 vạn đồng, vậy xin thành-phố trù tính cho khoản tiền ấy.

Hội-đồng xét xong định rằng giao cho luật-sư của thành-phố đem việc ấy vào Tòa-án cai-trị để tòa cứ lấy các giám-định viên mà xét xem thế nào, bấy giờ hội-đồng mới có thể đáp lại những câu hỏi của nhà máy nước được.

Việc máy đèn. — Ông chủ nhà máy đèn trình rằng nhà máy phải kíp mua thêm những khí-dụng mới để dùng cho thành-phố, vậy xin phép gửi mua ngay những vật liệu và các máy mới ước chừng là 2 triệu rưỡi francs. Hội đồng ưng thuận lời xin ấy.

Việc làm bờ hè. — M. Avinh là thầu-khoán xin gia hạn thêm cho cái tờ hợp-đồng của ông lĩnh việc bán những vật liệu làm bờ hè và tát cống cho thành phố thêm một năm nữa. Hội đồng ưng thuận.

Việc đi đài kỷ niệm ông Henri Rivière. — Quan chánh trưởng Trang-bọc có xin đi cái đài kỷ niệm ông Henri Rivière ra chỗ khác. Hội-đồng không thuận, song chiều lời xin của M. Normandin thì hội đồng định rằng cái khu đất tròn ở giữa những đường phố giáp nhau gần đài ấy sẽ làm cho rộng thêm ra.

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

Cải chính. — Trong tờ phụ-trương báo *Trung-bắc Tân-văn* số 1807 ngày 29 Mars 1923 về mục « Đố chơi về điện » bạn mấy quyết treo trần hiệu Merelli có đăng lầm câu khoét trần tiền từng tháng một là 1 f 25 ; vậy xin cải chính lại là 125 f. cho đúng.

Cuộc đua xe đạp. — Cuộc đua xe đạp chiều thứ hai mới rồi thật là đông người phẩm hảo, không kể cái chương-trình đã khéo đặt, lại được cái tiết trời mát mẻ, cho nên người đi xem đông lắm,ước đến ba nghìn người.

Trong những vị qui khách ngồi rạp thì có quan Thống-soái Blondlat quan Nguyên-soái sở Binh-lương Wilotte, quan đại úy Fillon đại biểu quan Toàn-quyền.

Lúc mới bắt, thì quan Thống-soái có trao tay cho M. Mégy là người được giải nhất trong cuộc thi 100 kilomètres ngày 25 Mars trước, một cái áo choàng mới buộc đựng lại dính một miếng tam tài mà M. Mégy sẽ được phép mặc trong một năm.

Còn cuộc thi hôm ấy thì cứ theo như chương-trình đã đăng trước.

Chúng đến cuối tháng này thì hội lại mở cuộc thi ban đêm như ngày trước.

LỜI CẢO PHÓ:

Chúng tôi rất lấy làm đau đớn có lời kính cáo để các Ngài thân-thuộc biết cho rằng:

Thân-mẫu, Nhạc-mẫu chúng tôi, thưởng thọ 70 tuổi, mới tạ thế tại số nhà 13, phố Prance-kiên, Hanoi.

Chúng tôi định đến ngày chủ-nhật 8 Avril 1923, tức là ngày 23 tháng Hai Annam, hồi 8 giờ sáng, sẽ rước linh-cữu thân-mẫu, nhạc-mẫu chúng tôi về làm lễ an táng tại nơi sinh-phần thuộc địa-phận làng Mọc Hạ-đình.

Cô-sự tử: Thẩm-Pace,
Thẩm-Quýnh,
Thẩm-Ngọc Vi,
Thẩm-Chương,
Thẩm-Tiêu,
Thẩm-đình-Dương,
Nội Thẩm thị-Chỉ,
Tế-tử: Nguyễn-văn-Phương.

Đồng gia quyến đẳng khấp bái.

(*Lời đăng báo nợ thay giấy cáo-phó*)

Tôn Thương-thẩm — Hôm qua tôn Thương-thẩm xử những việc sau này:

Tiêu tiền công dân. — Tên Ng-văn-Báo là lý-trưởng một làng ở huyện Hoành-bồ tỉnh Quảng-yên, nhân gặp các phiên quốc-trái của dân làng rồi lý tiện đem bán lấy tiền tiêu riêng và lại lấy thế của người này cạo tiền một cái nhà hưởng Đông, vừa là nhà bếp, vừa là chỗ cho bọn đầy tớ ở. Đầy tớ nhà Du-văn có ba người cả thảy, một người đầu bếp, giữ việc nấu nướng, một người đầy-tớ gái tên là Á thị, một đứa Tiểu-tỳ tên gọi Kinh-hoa.

Hôm ấy sáu chúng tôi cùng sang, đến nhà, thì được thấy Du-văn vật vã kêu rằng:

Thế này thì tôi chết mất! Tôi chết mất! Chúng tôi giật mình vội vào thăm hỏi. Thì-lễ xong, Du-văn liền nói:

Thế này thì tôi sống làm sao được nữa! Quái lạ quá! Các cô ạ! Tôi tưởng thế thì cái đầu liều với cổ, giữ cũng chưa chắc đâu! Quái lạ đến thế này, thì có lẽ đêm đêm nó bê cả đầu mình đi, mình cũng không sao biết được!!!

Chúng tôi nghe nói thực cười quá, tưởng cười vang cả nhà, Du-văn lại nói tiếp rằng:

Chứng trống canh tư đêm hôm qua, tôi đương ngủ, bỗng nghe ở đàng cửa sau giục nhà thờ lối ra vườn, có tiếng kẹt cửa rất mạnh. Tôi giật mình tỉnh dậy, gọi con ở đốt đóm ra soi, Á-thị cùng Kinh-hoa với vàng đốt đóm ra, ra đến nơi thì gió to tắt mất đóm, Kinh-hoa sợ hãi hồi lên, nằm vật xuống đất. Bấy giờ con Á-thị quả đánh dậy, nó liền đốt đóm đem tới ra soi lại, thì thấy con Kinh-hoa nằm lăn dưới đất, nét mặt xanh xám không còn hồn người. Thấy thế ra, thì nó nói là thấy có một cái bóng đen xông đến trước mặt mình, nên sợ quá mà thành ra rụng rời đến thế.

Cái câu ấy, thường gái một cái đóng gỗ, lại khóa thêm ở ngoài. Thế mà lúc đó thì thấy hai cánh mở toang cửa khóa chong đóng thì đã đâu mất cả. Tôi vội-vàng sai khắp lại, rồi đem đồ sai khắp trong nhà, thì đồ vật không thấy mất gì cả. Tên đầu-bếp lúc đó cũng tỉnh dậy chạy đến. Tôi sai đem đóm soi ra sau vườn, thì ra dòng cửa khóa cũng đều vẫn cả ở đó. Tôi đoán chắc là quân trộm phục ở trong nhà từ trước, không lẽ đương gì nên phá cổng mà trốn ra.

Liền đoàng cửa lại rồi đi ngủ. Đến sáng dậy thì hại trăm bạc ở đầu giường tôi gối, đã không cánh mà bay mất rồi. Tôi vì có món tiền cần, nên tính ở nhà Băng về hai trăm đồng-bạc. Hai trăm đồng bạc ấy tôi vẫn gối đầu giường tôi ngủ, lúc đêm ngàng tiếng kẹt cửa, tôi còn kiểm lại đã cả rồi mới lại đi ngủ, thế mà sáng hôm nay thấy mất, thế có lạ không? Cái tên-đoạn quân gian đã giỏi đến thế, đã đến đi ăn vào cổ, nó không muốn bẻ cửa, chỉ có bẻ đi lên nào thì mất tiền ấy, còn có khó gì!

(Còn nữa)

Hội Tín-Lành Đông-pháp | Gọi thêm vốn

Ta được tin rằng, võ-sĩ của hội *Boxing Club* có thách tất cả các võ-sĩ Bắc-kỳ càng nặng nhẹ mình. Lúc cuối cùng có võ-sĩ Le Priol nhận lời đấu.

Nhân dịp ấy hội Boxing Club và nhà Cinéma Palace có tổ-chức một buổi đấu võ lớn vào chiều ngày chủ-nhật 15 Avril này. Trong buổi ấy có năm cuộc đấu võ, mà cuộc vui nhất là cuộc đấu võ Lepage Le Priol vậy.

Cuộc Tang Thương

(*Xã-hội Tiểu-thuyết*)

ĐẶNG-TRẦN-PHẤT soạn

114 trang — giá ..... 0$30

Tiền cước, mỗi quyển..0 .15

Ai muốn mua xin viết thư cho *M. o BÙI-XUÂN-HỌC*, Trang-Bắc-Tân-Văn Hanoi.

Có gửi bán tại hiệu Hội-ký, 34, Rue Carreau Nam-định.

Mua buôn có trừ hoa-hồng.

20

NỮ-TRINH-THÁM

TRẦN-PHONG dịch thuật

Truyện mấy nhà nữ trinh-thám, khéo đem cái tâm tư tình mật cái thảđoán khôn ngoan, cái dạng thay hình, khinh thân mạo hiểm mà khám phá được mấy cái kỳ án. Xem truyện này để biết cái tài thám thính tinh, bọn quân sa cũng không nhường gì các nhà đại trinh-thám xưa nay vậy. Cho họ yên liều to đào vốn chiu tinh-anh trời đất; đứng ngôi lòng lan tinh-hoạt không bằng đám lược nam-nhi.

Vậy nên trong lúc có kẻ tìm Rao-bảo về thăm mẹ, tá liền nói thêm rằng Hà-thị bị Á-phu đánh phải trọng-thương. Quả nhiên Rao-bảo mắc mưu, sợ đem cái vòng bạch-ngọc đi, tá Á-phu cướp lấy mất chăng? liền bỏ cái vòng vào dương, khóa lại rồi mới về thăm Hà-thị.

Cậu đi; Rao-bảo vắng; cái vòng bạch-ngọc khóa ở trong dương. Tá liền thong dong cạy dương ra, mà cái vòng bạch-ngọc nay, nghiễm nhiên ở trong tay tá vậy.

Tôi nghe đến đấy tấm tắc khen thầm, rồi nói với mọi người rằng:

Cái án khó khăn như thế, dẫu cho một tay đại-trinh-thám cũng khó nỗi xét ra. Thế mà Lư-ri-nương là một người con gái lấy chồng xa, tạm về nhà mấy ngày, mà xét được đâu ra đấy! Thế thì trí-lực người Đông-á, ai bảo rằng kém người Tây?

Sử-sam rằng:

Cái án ấy bề ngoài tuy khó khăn thế, song nghĩ kỹ thì thực có mối để tìm. Chẳng ta nghĩ đó mà coi; quanh đi quẩn lại, một bức tiểu-tượng Ấu-hầu; thế mà khi chôn xuống, khi đào lên, khi lại tự dưng biến mất, những thế đoạn ấy, phi quân-gian giao kết với người nhà, cũng nhàn mưu tính thông đồng, thì sao lại làm được thế? Kịp đến khi con Tiểu-tỳ vừa vào phòng sách, mà Rao-bảo cũng sắn bước vào theo, thì phi có thoe lợi rình mò, sao lại đến chỗng được thế? Hãy cứ hai điều đó mà xét, thì cái ấn-tinh trong ấn ấy khó gì mà chẳng ra!

CHƯƠNG THỨ BA

Hòn đá giếng khô

Chị Tuệ chân vừa nói hết chuyện thì trời đã mờ sáng, trống Thiên-tân đã đóng ba canh.

Chúng tôi định nằm nhắp-mắt một tác cho đến khi sáng rõ ra. Con Thị-ty đương trải đệm bỏ màn, thì bỗng đưng có tiếng gõ cửa rất gấp.

Tôi liền sai con Thị-ty ra hỏi, thì thấy người canh cửa vào nói:

Tối hôm qua, bên nhà cụ Quách-đốc-học ở phố Trường học, mất trộm, kẻ trộm lấy mất hàng mấy nghìn đồng!

Chúng tôi nghe lời, đều giật mình kiểm sự. Năng Tuệ chân cũng nàng Giáng-sanh vỗ tay mà nói:

May chưa! đó chẳng là một dịp tốt cho chúng ta trinh-thám đó sao? Mọi người nghe nói đều mỉm cười, nàu chúng tôi liền cùng nhau đi sang nhà mất trộm.

Quách-đa-văn nguyên là nhạc-phụ tiên-lông huynh, năm nay tuổi ngoại bảy mươi, nhưng ăn uống khỏe-mạnh, mình mẩy đầy đà, cả trong thành Tỷ-lăng ông ta vẫn có tiếng là người béo! Có hai người con gái, và một người con trai, người con gái lớn tức là Tông-liên (chị dâu bọ), còn người con gái thứ tên gọi Hà-quan, năm nay mười sáu tuổi. Người con trai là Mai-quan mới lên chín tuổi, là con người vợ lẽ sinh ra.

Da-vẫn trước làm quan ở Hồ-bắc, năm 58 tuổi mới từ chức về, đến năm 65 tuổi sinh ra Mai-quan, năm nay thì người vợ lẽ ông ta cũng đã mất rồi vậy.

Nhà ở Da-vẫn làm cả thảy bốn lớp: Ngoài là nhà khách; vào trong là nhà ở của người Trưởng-huynh-tử (con anh cả), chứ đến lớp nhà người Trưởng-huynh-tử (con anh thứ) của Da-vẫn; Trong cùng mới đến nhà Da-vẫn ở. Sau nhà là một chiếc vườn rộng chừng năm mẫu, chung quanh vườn đắp mấy bức tường rất bằng đất, cao độ đầu người. Chung quanh phía ngoài tường, mấy dẫy nhà tranh là người ở Giạng-bắc sang. Những kẻ lương-dân ấy, phần nhiều là quân trộm-cướp giao-phỉ. Vì vậy cái cửa sau nhà Da-vẫn thông ra vườn, lối đến thường phải khóa chặt cái then, để phòng lẽ trộc lương khuốt ngách.

Nhà Da-vẫn ở, phàm năm gian, quay hướng nam, đối mặt ra ngoài nhà người thứ-huynh tử. Gian phòng ở về đầu phía đông cái nhà ấy, tức là phòng sách của Hà-quan Mai-quan, chị gái em thơ, chung nhau nằm dạy. Gian thứ nhì là phòng giấy của Da-vẫn, gian giữa là nhà thờ, gian thứ tư là phòng ngủ của Da-vẫn; gian thứ năm, về cùng phía tây, tức là chỗ của Hà-quan Mai-quan ở. Bao nhiêu những đồ vật qui-trọng, đều ở trong phòng Hà-quan. Bên gian phòng đó, làm theo

ĐỒNG-HỒ ĐEO TAY

Một đám cưới to. — Ta được tin rằng sau những cuộc chim nồi nguy-nan, mà M. William Duncan và Mellie được nhà Jonhson là con gái nhà đại tinh cũ nghĩa xưa cho nên từ ngày ông đôi đi cũng có một đôi phen có kia gặp lác thêm rèn trường mốc có đi lại thăm tinh nhân.

thì cứ theo đường môn hợp vừa một người đi, ở trong lòng cũng vậy chẳng có đường sá rộng và đắp ít tế như ở xứ mình. Lúc trời nắng thì mình có

Hội Tín-Lành Đông-pháp | Gọi thêm vốn

Giá . . . . . 11 $ 50

Bán tại hiệu:

A. PERROUD (Nhà xanh)

39, Phố Paul Ber... — HANOI

2009

HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

DẦU-GAN-CÁ-VIÊN

Chữa bệnh đau ngực, rào phổi, ho khan, bổ-tỉ-vi, vân vân: người ta thường mắc phải trong mùa này.

Thứ dầu nguyên: 1$75 một lítre, 0$90 nửa lítre.

— viên: 0,90 một lọ, dùng uống được 12 ngày.

Bán tại Hiệu Bào-chế MONTÈS, số 54, phố Trông-tiền, Hanoi.

Độ này tiết giới thay đổi thất thường có nhiều người ốm!

Nhất là bệnh Grippe (sốt-ho-cảm). Đau khắp cả thân-thể, đau-đầu, sốt-ho, đau cổ họng, đau ngực; nếu không biết cách chữa những chứng ấy thì chết người như bỡn! Nếu ai phải bệnh ấy, nên đến Bán-hiệu hoặc gửi thư mua 6 viên CACHETS ANTIGRIPPE. Giá bán 0$60 một lọ, uống trong 24 giờ sẽ thấy khỏi bệnh. Thuốc này đã cứu được vô số người! Ai đã biết cũng chịu là thần-hiệu.

Bán tại Hiệu Bào-chế MONTÈS, số 54, phố Trông-tiền, Hanoi.

LỆ ĐỔI CHỖ Ở

Xin nhắc lại cùng mọi bạn, khi đổi chỗ ở, muốn báo quán gửi giấy quản báo, chớ lại thấy nhà thư biên rõ rằng vào đấy, và gửi theo bưu báo (0 $ 20) bằng tem cũng được cả chỉ tiền giấy quản khác.

Nếu có không gửi tiền theo thì sẽ có người gọi đi mới khác rồi. Vì nghĩ là

Chẳng là tất cả các qui-khách lịch-sự Hà-thành ta muốn đến coi cái cuộc vui ấy, trong tuần lễ này, chiếu nào cũng có chiếu bóng tại nhà Cinéma Palace.

HAY CHO XÃ-HỘI

Một phòng khám bệnh cho người nghèo khó của quan Đốc tơ Bi cơ man (PIQUEMAL) tại phố hàng Bông, số nhà 178, 7 giờ rưỡi đến 9 giờ, chủ nhật ngày lễ nghỉ.

MỚI XUẤT BẢN SÁCH

LUẬN-NGỮ

Của ông cả Dương-bá-Trạc *dịch*

Giá mỗi quyển . . . . . 0$20

Tiền cước mỗi quyển . . . 0.12

Ai muốn mua hay là hỏi gì thì xin cứ viết thư cho ông quản-lý nhà in của bản quán là:

Monsieur Bùi-Xuân-Thanh

63, Rue du Coton, Hanoi

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Hội-đồng thương-mại. — Chiều thứ tư hồi 5 giờ, phòng Thương-mại mới (để họp kỳ thứ nhất), có quan Thống-sứ Bắc-kỳ đến chủ tọa.

M. Porchet là hội-trưởng cũ có giới thiệu các ông hội-viên thương-mại cùng quan Thống-sứ.

Hội-đồng bèn cử lấy tòa trị-sự thì những ông này được bầu:

MM. Porchet	Hội-trưởng
Paquin	Phó-hội-trưởng
Giqueaux	Thư-ký
Girodeille	Thủ-quỹ

Rồi hội-đồng lại cử lấy những tiểu hội-đồng và theo như thể lệ, thì thăm lấy ba ông hội-viên Pháp và một ông hội-viên Nam đến năm 1929 phải bầu lại thì trúng tên những ông này:

MM. Berondeau, Dubois, Fiesch!, Nam-sinh. Kỳ hội-đồng sau định vào ngày 9 Avril hồi 15 giờ.

Ai tin — Bản quán được tin buồn rằng bà Ng-hữu-Thu tức Sen tạ thế sáng hôm qua 6 Avril hồi 8 giờ sáng. Đến chiều mai là thứ bảy hồi 5 giờ sẽ làm lễ cất đám.

Bản quán xin có lời kính viếng bà và chia buồn với ông Nghị-trưởng Ng-hữu-Thu tức Seo và qui quyến.

SỞ GARAGE CENTRAL

Số nhà 24, con đường Harmand,

HAIPHONG

Bá-cáo cho các quý-khách Annam, ngài nào muốn dùng xe auto, hiệu tại bản-sở có còn nhiều xe cũ thật tốt và giá bán rất rẻ. Có bán nhiều thứ xe tây chúng làm ra những hạng thật tốt.

Lại bán nhiều xe auto để tiện dùng cho các ngài chạy xe thuê hạ giá và giá rẻ.

3560

Muốn thuê một người cai Annam nhận việc đúng cốt-min, đào đá, mỗi thước giá 10 $, đào ba cái đường ngầm trong mỏ than, giá tiền mỗi một thước 2$50 hoặc 3$00, và việc đào đất, đổ đất giá là 0$25 một thước đứng.

Ai muốn nhận làm, thì đến hỏi tại ông chủ-nhiệm mỏ than Yên-Lạp.

3549

HƯNG-YÊN

Một cách ghen tuông hèn hạ. — Người ta đồn ở xóm B. K. mấy hôm nay có một con mẹ keo (tức là đồ mại bạng tà thường dùng làm khách ng) ngày nào cũng réo tên một cô đầu kia để lăng mạ vì đã quyến luyến được ông chồng một bà phán ký nào không biết. Hỏi ra thì ông bị quyến luyến trước có tặng sự ở đây, nhưng nay đổi đi mọi khác rồi. Vì nghĩ là

LẠNG-SƠN

Lời cảm ơn. — Chúng tôi xin có mấy lời trân-trọng cảm tạ các quan, các cụ cùng các ông, các bà đã có lòng hạ cố chia buồn và phúng viếng cùng là đi đưa đám thân-mẫu chúng tôi ngày rằm tháng hai Annam (31 Mars 1928) vừa rồi tại Lạng-sơn.

Trong khi tang gia bối rối, có điều gì sơ suất, dám xin các ngài lượng xét và rộng thứ cho.

Ai-nữ: Mme Rétif

Tế-tử: M. Rétif

Đồng gia bái tạ

VIỆC KINH-ĐÔ

Phong-tục dân Mọi ở mán Banmethuot *(tiếp theo)*

Nhà Bê và làng Bê. — Người Bê (Mọi) ở cái nhà khác hẳn nhà Annam nhiều, cái nhà dài và hẹp, có nhiều cần lầm, chỉ có hai mái mà thôi, nhà thường làm bằng tranh, cột bằng gỗ, rui mè bằng tre nhỏ, phên bằng tre to đập dẹp và đan như tấm mành mành người Annam làm. Nhà làm lối kiểu nhà gác có hai tầng: tầng trên thì ở, tầng dưới thì nuôi gà, bò, trâu, ngựa v. v.. hai mặt dài thì mỗi cần có một cái cửa sổ nhỏ; còn hai đầu có hai cái cửa lớn, có để hai cái thang trèo lên trèo xuống. Cái thang làm bằng một lỗ gỗ, có khắc từng nấc vừa để được cái đầu bàn chon. Chúng có leo lên leo xuống như không, dễ dàng lắm, mình người lọ leo ran khắp-khểu sợ té. Cái nhà tầng trên có phên từng dưới trồng trải, vì dùng mà nuôi thú vật để kẻ trên đó. Nhà thường thường có năm, sáu, bảy, tám, chín cần, ít có nhà ngắn hai ba cần, mỗi cần là mỗi chỗ ở, ở một chỗ là một vợ một chồng và con nữa; người ở trong một nhà đều là cha mẹ, anh em bà con, khi nào anh em bà con đông lắm thì người bà con đi ra phải ở nhà khác. Nhà nó làm kiểu nhà gác cả vì không biết đắp nền, vì lọ làm ở trên mái nó chênh chênh, khó đắp nền và đến mùa mưa nước trên núi chảy xuống cũng lắm, nên trôi đi. Nhiều nhà ở xóm xít nhau thành ra một làng. Trong làng có một anh chủ làng tiếng nó gọi là Khoa i-uôn, chúng như Lý-trưởng của ta. Làng của nó thường ở chỗ gần khe đi lấy nước cho dễ mà ăn uống. Đi vào làng nó

---

tiện hèn mạt thế?

V. S.

Hoàng thoại bẩn thỉu — Hôm 29 Mars một nhà kia ở phố B. H, sáng ngày ra mở cửa bắt được một đứa con gái mới đẻ, chắc của một đứ voi giấy nào để lúc ban đêm mang bỏ ở dưới thềm nhà. Hiện nay nhà kia đã mang đứa bẩn thỉu ấy cho nhà chung nuôi làm phúc.

VIỆC TRUNG-KỲ

THỪA-THIÊN

Mắc bão giữa vời. — Trận gió hôm kia bất thình lình phải ra làm cho nhiều chiếc thuyền khốn nạn. Có một chiếc mành của người làng Mỹ-hòa tổng Hà-bạn huyện Bố-trạch tỉnh Quảng-bình, gặp gió vào khoảng hải phận Thừa-thiên bị bọt vào đến hải-phận Quảng-ngãi chạm phải cồn lao, mành phải vỡ. May sao toàn số người trong mành đều thoát được khỏi nạn cả.

Làng ấy chuyên về nghề làm cá ở mấy tỉnh trong như là Phan-thiết, Phan-ri mà được rất giàu có, ai đi qua làng ấy cũng thấy toàn là nhà ngói cả, nhưng năm nào cũng chẳng tránh sao cho khỏi cái nạn ngoài bể.

Phong điền vô thuận. — Tự ra năm, trời nắng luôn, ruộng có nhiều nơi đã thiếu nước. Cách vài hôm nay trời đổ mưa như trút trong hai đêm rồi mãi đến nay ngày nào cũng rưỡi mưa xuân hoặc là ủ rũ ẩm ẩm, khí-hậu thật là hòa thuận, từ lâu nếp cho đến khoai đậu bắp sắn hoa quả đều sinh sắc nhiều lắm. Ruộng tỉnh Thừa-thiên có nhiều nơi đã thành đồng sắp lỗ. Còn ruộng các miền trong tỉnh Quảng nam cũng có nhiều nơi để lỗ, gặp tiết xuân hòa này đến khá cả.

Vụ lúa này có cơ mừng được.

TRẢ TIỀN BẰNG TEM (timbres)

Trình các ngài được báo rằng: phàm những số tiền quá hai hào (0$20) trở lên, thì xin gửi bằng măng-đa (mandats-postes); chớ dùng gửi bằng timbres.

Những số tiền trong hai hào mà trả bằng timbres xin gửi bằng tem giản thư (timbres-postes), từ thứ 0f.10 (0$04) trở xuống; chớ dùng gửi bằng timbres-quittances, timbres-proportionnels hay là timbres de dimension.

Hội Khai-trí tiến-đức mở cuộc đấu-xảo mỹ-thuật

Hội Khai-trí tiến-đức định mở một cuộc đấu-xảo mỹ-thuật để giúp cho các nghề khéo nước Nam chấn-hưng lên và giữ lấy lề lối đẹp của các tay thợ giỏi đời xưa.

Cuộc đấu-xảo này là đấu-xảo các mỹ-nghệ có thực dụng, vì Hội Khai-trí tự nghĩ rằng vẽ cái kiểu nhà đẹp, chế cái đồ dùng khéo cũng thuộc về mỹ-thuật như chạm pho tượng hay là vẽ bức tranh vậy. Thế nào gọi là mỹ-thuật? Mỹ-thuật là chế ra một cái đồ gì phải sáng nghĩ cho thành-thực, phải điều tả cho khôn khéo, phải lịnh cho rõ ràng đủ ấy dùng để việc ấy và chế tạo làm sao cho xứng đáng với việc ấy, lại phải kén chọn cái vật liệu gì mà làm cho được thật xứng-đáng. Nói tóm lại thời một cái đồ gì, muốn cho có thể gọi được là đồ mỹ-thuật, phải làm thế nào cho không hèm không hỏi được tì gì, nếu thêm hay bớt thì nó giảm mất cái hình-dung ý-tứ đi. Bởi thế nên chớ tưởng rằng cứ tô-điểm nhiều là đẹp đâu, thường có khi làm rộm nét quá lại mất cả cái vẻ điển-hòa mà làm giảm mất tinh-thần đi.

•Tuy Hội Khai-trí định mở riêng cuộc đấu-xảo này cho những tay thợ khéo trong nước, nhưng không phải những tay mỹ-thuật đại-gia cũng được dự và những bức họa, những pho tượng không nhận đâu. Nhưng Hội thiết nghĩ rằng đời nào cũng vậy, nước nào cũng vậy, gây nên một nền mỹ-thuật có đặc-sắc phần nhiều là ở công-phu những thợ-thuyền mà ra. Thử trông xa nhìn rộng ra các nước Đông Tây, mà xét xem những đời mỹ-thuật rất thịnh, có phải phần nhiều là gốc ở các nghề thực-dụng trong dân-gian không? Vậy thời cuộc đấu-xảo này phải lựa lọc lấy những đồ giản-dị dễ coi, nhưng hình-thức phải cho xứng-đáng và phải cho thiết-thực với sự thường dùng. Ở Bắc-kỳ ta cũng như ở Đại-pháp và ở các nước, lúc đấu-xảo sao giờ cũng phải lựa-lọc như thế. Vậy thời nào là những tay thợ khéo trong nước, nào là các ông cai ông phó các nghề, nên gắng sức mà chấn hưng cho các mỹ-nghệ ở xứ này! Nên tỏ cho bọn tân-tiến sau này biết rằng: *nhất nghệ tinh nhất thân vinh*, và ở đời không gì quí bằng làm được cái đồ hay đồ khéo.

Ngày nào mở đấu-xảo và kỳ-hạn bao nhiêu, sau này Hội sẽ công-bố, nhưng hiện nay ai muốn đấu-xảo và định đấu-xảo gì, xin cho Hội biết trước, hoặc có hỏi han gì xin cứ viết thư cho Hội.

Hội Khai-trí thông-bố

Đồng-hồ treo và để

MÁY ĐỨC CỰC TỐT

BẢO HÀNH 10 NĂM

Máy chạy 15 hôm, đánh tiếng chuông thanh nhã. Vỏ bằng gỗ ghép không bao giờ mọt.

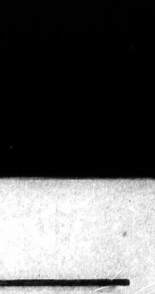
Mỗi cái 15$00

Cước tính thực rẻ

TONG-YUNE-TAP

49, Phố Hàng Ngang — HANOI

VỪA LỆ-LUẬT KHAI THẾ NÀO?

« Kẻ nào làm y theo lệ-luật (của Đấng Christ) thì được tự-do và hưởng phước. »

(Kinh-Thánh)

Xin kính mời các qui-chức quá-bộ đến nghe giảng.

2055 **Hội Tin-Lành cần-bạch.**

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các qui-khách xem báo thấy có đăng cáo-bạch của bản-hiệu, đến khi về mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhỏ mà lầm ra không đủ được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các qui-khách rõ cho và xin các ngài từ rày đã có lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhận rõ:

• Nhà Báo-thuốc Ed Montès có đăng-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Trông-tiền, số nhà 54, Hanoi. •

Nay kính,

Ed. MONTÈS.

54, Rue Paul Bert, Hanoi

TRANH VẼ.

Bán buôn **Bán lẻ**

Bản-hiệu mới về đủ mới in được nhiều thứ tranh thầy-mạc về tranh thuốc theo lối mới, rất đẹp và rất nhã. Lại có nhận vẽ các kiểu như là: kiểu thêu, kiểu dệt, kiểu đan, kiểu giấy cườm vân vân.

Lại có nhận bán truyện SONG-PHƯỢNG KỲ DUYÊN của ông Nguyễn-đỗ-Mục nữa.

HOÀN-VĂN

Vẽ tranh, sẽ kiểu và sẽ truyện-chữ

73, Phố hàng Bông, Hanoi

KỲ TÊN KHÔNG RÕ

Bản-quán xin các ngài mua báo khi có việc gì viết thư đến hỏi bản-quán, thì cho biết cái số in ở trên giấy gói báo, hoặc là gửi cho bản-quán cái giấy quản kỳ, để cho người làm đã tìm kiếm. Các ngài thường hay kỷ tên vẫn tắt, hoặc thêu qua, không sao đọc được, thành ra nhiều khi bản-quán không biết ai mà trả lời.

華 PAO-VA 寶

28, Phố Hàng Bồ. Hanoi

新入竹蘭門廣湘行內 利家寶

Thưởng tới bình-trình các quý khách biết rằng may những tới một có sang: 1° Một bọn đồ nghề rất tối như là quả cân chạm rồng, vòng, đồng kết thuốc lá, đèn, vân vân.

2° Một bọn nhẫn kinh đủ cỡ: thứ mới, mặt đen, mặt trắng, mặt vàng, mặt mài to cây, vân vân. Lại có cả nhẫn kính gọng bằng vàng tây, gọng bọc vàng, gọng đồi mồi, vân vân; quá xuân đến hạ mà đeo những nhẫn kính này thì hợp phép vệ sinh lắm lắm.

3° Một bọn đồng-hồ quả-quít đeo tay, đồng-hồ bọc chuông, đồng-hồ báo thức, đồng hồ chăm-chăm, vân vân.

4° Một bọn chiếu cứ, đèn cứ, lọ cứ, bát cứ, kể cứ đủ thứ-tiền hay là bày sành cũng được và tử bình, vân vân.

5° Một bọn đồ mỹ-thuật ở Bắc-kinh sang.

Các thứ hàng mới sang kể năm cổ trên này chúng tôi xin bán hạ giá, mong cậy của quý-khách chiếu-cố cho thì chúng tôi lấy làm cảm ơn lắm lắm.

Gần nào đã mở trang, chân bán, ngọc ngà, vàng thì không kể, chắc nào qui-khách cũng ưa thường cả rồi.

Cẩn-cáo

HIỆU PAO-VA

Phố Hàng Bồ, số nhà 28. Hanoi.

THUỐC THỤT.
INJECTION PEYRARD
GRANDS MAGASINS RÉUNIS
Chữa bệnh đau ngực và các bệnh yếu sức bằng dầu gan cá thu-viên

Do Võ Thanh Thảo Patrus Ký (67-74) cung hiến tặng cho Thư viện Khoa học Tổng hợp. Kho Sách xưa Quý hiếm (Lưu chiểu Cornell)

D'ALGER

LA TRÈS TRÈS LÉGÈRE MAIN, CÔNE MIEUX QUE TOUT AUTRE LES CHEVEUX ET FAIT DISPARAÎTRE TOUTES LES PELLICULES ET TOUTES LES SALETÉS DU CUIR CHEVELU.

Trong 232 người ở rập thì 231 người khỏi

(Theo tờ trình của viện thầy thuốc ở Alger).

EN VENTE CHEZ LES SPÉCIALITÉS PETRARD, 39, Rue de Grenelle. — PARIS

Những chứng đã kể trên kia sinh ra có độ là bởi vì sấu máu. Phải bệnh thì ngứa ngáy rất là khó chịu. Muốn chóng khỏi nên dùng thuốc:

Dépuratif Richelet

mà các lương-y cả toàn-cầu điều cho là công-hiệu nhất. Dùng nó thì bệnh dù mới hay lâu cũng diệu khỏi cả; chẳng những chữa được các chứng ấy mà thôi lại trừ cả các chứng đau xương nhức dầu.

LỞ	MẨN-LÁO
chỉ 24 ngày là lỏi	thì 1 tháng

Thuốc này có bán ở các hàng tục-hoạ to

LỆ MUA BÁO

Xin châu lại độc-giả nào nghĩ được bảo biết rằng: tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy nào tiền-gửi ủng nhờ mua thì gửi tiền cho sở không sẽ tiện gửi theo giấy mua thì bản-quán không trả lời. — Hoa hồng thì tính bỏ vào hoặc mỗi một tháng tây trở đi cho tới

Chủ nhật mồng một tháng tư tây và những hôm sau này:

. Có RIÊNG BÁN NHỮNG ĐỒ DÙNG NHƯ SAU NÀY:

(Xoong, chảo, bát, đĩa, cốc, vân vân)

đồ hàng sứt và đồ điện khí

Có quạt máy hiệu MARELLI mới sang

GIÁ THỰC PHẨM

Có nhiều rượu nho bán giá thực rẻ hơn các hiệu khác.

Xin xem giấy khai giá và chỗ bầy hàng

Xe nhà và xe cho thuê

POUSSE-POUSSE SAIGONNAIS

Société Fse de Transports — Hanoi

7, Boulevard Bobillot, 7.

Téléphone N° 7:3

2008

Thường thường tôi thấy nhiều người bệnh dùng dầu gan cá thu nước kêu uống vào mồm thấy hôi khó chịu, cho nên thường họ không chịu được mùi hôi ấy mà phải bỏ không dám dùng nữa. Và đã bao nhiêu lời cổ-động ở các báo trương người ta đã từng nọc lời, cũng vẫn biết rằng cái sự tẩn-bộ về đường hóa-học đã tìm ra cách chế lại và lọc lấy những nguyên-chất của dầu gan cá thu mà làm thành một viên nho nhỏ, để uống khỏi có mùi tanh khó chịu; không còn thứ gì thay vì dầu gan cá thu được là thứ sắc thực sạch, nước thực trong.

Vì các lẽ đó, cho nên chúng tôi đã chế ra những thứ dầu cá viên thực là trong sạch chẳng khác gì những thứ dầu cá dựng chai vậy, nhưng có bọc ngoài để uong cho khỏi thấy mùi tanh. Như thế thì những người đau sẽ được dùng nguyên chất dầu cá.

Trước khi ăn cơm sáng và cơm chiều mỗi bận dùng 2 viên là đủ, chỉ tiêu với ngụm nước chè hay nước lã cũng được.

Giá mỗi chai chỉ có (0$90) chín hào, mà dùng lại được những 12 ngày.

Những ngài nào ở xa nhà ga mà phải chịu nhiều tiền phí tổn cho các phu trạm đe chuyển hàng, như thế thì thực là đắt cho các ngài quá, vậy chúng tôi tưởng các ngài nên chờ có dịp nào đi Hanoi thì đến nhà hàng Ba chuông, ngay giữa phố Tràng-tiền, số 54, đấy chính là nhà ông MONTÈS có bán dầu cá hạng đựng chai và hạng đựng cá viên.

Dầu cá của bản-hiệu thực trong sạch mà mầu nước trông thực là đẹp, giá bán chỉ có một đồng bảy hào rưỡi (1$75) một chai lít, chín hào (0$90) một chai nửa lít mà thôi.

Nay kính

PHARMACIE MONTÈS, 54, Rue Paul-Bert, Hanoi

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU

(hiệu đầu nai)

Bệnh hạo môn, lâm sóc, tiểu đuổi, đều là những bệnh người ta thường hay mắc phải, vì làm lụng quá hay lo nghĩ nhiều. Đó làm cho hèm lắm chân huyết đi mà chính cái sự huyết ấy cũng lại còn yếu đi nữa. Vậy ta cần phải bổ bổ ngay vào chân huyết. Muốn bổ bổ cho chân huyết thì không còn thuốc gì hay bằng thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai). Thuốc này vừa bổ vừa có công khử bệnh yếu đuổi, mỏi mệt, xấu máu, hao mòn sau khi mới khỏi bệnh giữ gìn, bệnh nổi cục những bệnh lâu năm.

Thuốc này làm cho chân huyết bình phục lại như thường và lọc cho huyết được trong trẻo. Dùng sau khi ở cữ mà dùng thuốc này thì cũng tốt lắm, bổ hết cả mọi đường hay cực khổ.

Các ông bác-sĩ đều bảo thuốc này là một thứ thuốc rất tốt đã chữa khỏi bệnh cho hàng nghìn hàng vạn người.

Ở các hàng bào-chế lớn đều có bán cả.

2056

CHANSON & THIBAULT, 58, Rue Paul-Bert HANOI

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

Độ rầy lại sắp đến mùa bức nóng, và lại sắp sinh ra những bệnh ngoài da bệnh ngứa, bệnh lở vân vân... cùng là bệnh đau xương và bệnh đau mạch máu.

THUỐC DÉPURATIF SENSAL

là một thứ thuốc chế riêng để dùng cho người xứ này ngày nay thực là một thứ thuốc độc nhất vô song, để trị các bệnh ấy.

Cũng lại một thứ thuốc thần hiệu để trị bệnh giang mai kinh niên hoặc mới mắc.

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert, trước cửa hiệu Gô-đa tróng sang, Hanoi

NGÀY NÀO CŨNG CÓ XE THƠ CHẠY

Công-ty PHẠM-VĂN-PHI

ĐƯỜNG TIÊN LÝ ĐI CHỢ HIẾU

Ở Tiên Lý chạy hết 2 giờ rưỡi sang sau chuyển xe lần thứ nhất ở Bến-thủy và ở Vinh ra. Ở CHỢ HIẾU Phú-Qui đi hết 1 giờ chiều đến ga Yên Lý rồi lấp chuyển xe lần về Vinh và đến thẳng.

Auto-Postale

ĐƯỜNG VINH VÀ HUẾ

Ở VINH đi hết 4 giờ sáng đến Đông-hà vừa kịp chuyển xe lần vào Huế.

Ở ĐỒNG HỚI ra hết 8 giờ sáng sau khi chuyển xe lần thứ nhất ở Huế ra.

Công-Ty chúng tôi xin trình qui-khách biết rằng: kể từ mồng năm tháng giêng tây này, ngày nào chúng tôi cũng có xe chạy chở thơ và hành-khách ở ga Yên Lý về Phủ-Qui và Phủ-Qui ra ga Yên-Lý. — Ở Phủ-Qui có 3 phiên chợ Hiếu buôn bán sầm uất lắm các qui-khách buôn bán ở đây đi lại có hàng-hóa gì xin cứ giao cho bản-ty chở, tính giá phải chăng.

Các qui-khách đi lại đường Vinh-Đôngha nên đi xe thơ thì được cẩn thận hơn, nhưng khi lấy vé nên có ý kẻo lầm đi vào xe khác Muốn khỏi sự lầm lẫy, xin liệt qui khách đánh giấy thép trước cho bản ty. Hễ khi bản ty nhận được giấy thép sẽ cho xe ra đón hay là cho người nhà đi đón.

Đường Yên-Ly đi chợ Hiếu thì đánh giấy thép ra PHẠM-VĂN-PHI Yên-Ly gare; mà đường Vinh-Đông-Hà thì đánh giấy thép cho PHẠM-VĂN-PHI Đông-hà gare.

2072

107

TỤC TÁI-SINH-DUYÊN

(Bộ này cũng tiếp theo sự-tích Mạnh-lệ-quân, của Hương-diệp phu-nhân là một nhà nữ-sĩ thuở xưa soạn ra. Soạn theo lối đàn-từ, nay xin dịch thành văn xuôi để hiến các độc-giả.)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật (7)

Hàng-khôi thần nói:

— Việc ấy, tôi thiết nghĩ không nên. Vì tôi cải dạng nữ-nhi, chẳng hóa ra tham chết sống thừa mà đề một trò cười về mai-hậu. Vả nay lại vái đầu ở trong nơi khuê-các thì biết bao giờ mở mặt với người.

Nàng *Văn-cơ* lại mỉm cười mà bảo rằng:

— Ta tạm dùng cái kế quyền-nghi này để cho mắt quan khâm-sai đó thôi, xin công-tử phải quyết-đoán chớ có ngần-ngại.

Vệ-đăng-bưu nói:

— Phải làm như thế mới được! mau mau lấy bộ áo nữ-lưu ra đây để cho hiền-sanh thay.

Bấy giờ *Lã* đi-nương tức-khắc đứng dậy tháo khăn cởi áo của *Hàng-khôi-thần* ra, cho nữ-tỳ thị lấy trao cho chàng, bởi vậy chàng *Văn-cơ* vội-vàng đi lấy bộ áo của mình đem ra cho *Hàng-khôi-thần* mặc.

Khi trang-điểm xong, cả nhà xúm lại ngắm-nghía, quả nhiên là một nàng *Văn-cơ* thứ hai, chỉ hiềm vẻ nỗi cháo to, không thể đi đôi hài nhỏ được.

Nàng *Văn cơ* cười mà bảo *Hàng-khôi-thần* rằng:

— Tôi sẽ lập kế. Khi ấy công-tử cứ sẽ rón chân mà đi từ-từ.

Vệ-đăng-bưu mừng mà bảo rằng:

— Bất-tiết phải nói là người trong thân-thuộc, bấy giờ cứ nói là đệ-nhị tiểu-thư của nhà ta đó, cũng được chứ sao!

Vệ-đăng-bưu lại truyền cho tất cả các nô-tỳ trong nhà đều phải kêu là đệ-nhị tiểu-thư, và bảo rằng:

— Khi quan khâm sai tới đây, các người phải một lòng bí-mật, nếu đứa nào tiết-lộ, ta sẽ lấy đầu đi. Hiện nay gia-quyến *Hàng vương* và hơn 500 gia binh đều bị giam tại ngục-thất. Bọn gia-binh đã chết mất 2, 3 trăm kẻ, các người nỡ nào mà đi cáo-giác hại người. Nếu các người muốn cho phá-quí thì khi thượng-hoàng về triều, *Hàng-vương* được ân-xá rồi, bấy giờ *Hàng* công-tử sẽ trọng thưởng cho các người. Mấy lời ta dặn bảo đinh-ninh này, các người nên phải ghi nhớ.

Các nô-tỳ trong nhà đều vâng dạ xin theo lệnh. *Vệ-đăng bưu* dặn bảo dâu đấy rồi, nhưng trước khi quan khâm-sai chưa đến, vẫn không khỏi áy-náy, *Hàng-khôi-thần* thì trong lòng sầu-khổ không biết đường nào.

Lã đi-nương cũng có ý lo âu, chỉ sợ xét ra không phải nữ-lưu thì thật tai hay vạ gió. Chỉ có nàng *Văn-cơ* là cứ tươi cười vui-vẻ, vì được cùng *Hàng-khôi-thần* sánh vai ở chốn loan-phòng.

Sáng hôm sau, bỗng nghe mấy tiếng súng nổ, gia-đình vào báo có quan khâm-sai đem quân đến vây, hiện đã khóa chặt cả các cửa. *Vệ-đăng-bưu* vội-vàng chạy ra nghênh-tiếp.

Quan khâm-sai hỏi đến *Hàng-khôi-thần* thì *Vệ-đăng bưu* trả lời rằng

— Tịnh chưa thấy đến!

Quan khâm-sai không tin, cho quân sục tìm. Hai đi-nương và hai tiểu-thư đang luống-cuống sợ hãi thì quân-sĩ đã tiến vào tới nơi. *Vệ-đăng-bưu* trỏ mà bảo quan khâm-sai rằng:

— Đây là hai tiểu-thiếp của tôi và hai tiểu-nữ đó! nào có *Hàng-khôi-thần* ở đâu!

Quan sĩ sục tìm khắp bốn mặt, chẳng thấy *Hàng-khôi-thần* đâu cả, *Vệ-đăng-bưu* cười mà bảo quan khâm-sai rằng:

— Quan khâm-sai nỗng công khó-nhọc tới đây mà thành ra không được việc. Trước vẫn tưởng tôi nói dối, bây giờ hẳn không còn nghi-ngờ. Xin mời ngài ra nhà khách xơi nước.

Các quan phủ, huyện sở-tại cũng không nói chi cả, đều theo *Trương-hồ* (tức là quan khâm-sai) ra ngồi nhà khách. Khi nỗng trà xong, các quan phủ, huyện hỏi *Trương-hồ* rằng:

— Dạ dám hỏm quan khâm-sai! Bây giờ ngài định trở về phúc chỉ, hay là còn định đi tìm bắt ở nơi nào?

Trương-hồ cười nhạt mà rằng:

— Phò-mã *Triệu-cán* bảo với tôi là *Hàng khôi-thần* tự hồi tháng ba vừa rồi đã sang ngay nhà quan tổng-binh họ *Vệ* đây, có sao lại chưa thấy đến. Quả-nhiên là quan tổng-binh họ *Vệ* đây đã đưa chàng trốn đi chỗ khác rồi. Bây giờ ta cứ đòi cho được *Hàng-khôi thần*, nếu không thì quan tổng-binh phải theo ta về Kinh để phúc-chỉ.

Vệ-đăng bưu nghe nói, nổi giận mà rằng:

— Nhà ngươi phụng chỉ tới nhà phò-mã, không thấy *Hàng-khôi-thần*, sao không báo phò-mã theo về Kinh để phúc chỉ, có được không?

Trương-hồ cũng nổi giận quát to lên rằng:

— Nói thế mà nghe lọt tai! Phò-mã bảo là *Hàng-khôi-thần* tới đây, vậy nên ta mới đem quân đến. Nếu nay *Hàng-khôi-thần* đi đâu, nhà-ngươi cứ bảo cho biết thì ta còn trách gì nhà ngươi. Chỉ vì nhà-ngươi ẩn-nặc không chịu nói ra, thế thì ta tất phải bắt nhà-ngươi theo ta về Kinh để phúc chỉ.

Vệ-đăng-bưu sỉ-mắng mà rằng:

— Nhà-ngươi to gan thật! ta có tội gì mà đám bắt ta giải Kinh!

Trương-hồ nói:

— Nhà-ngươi có hai tội to lắm: một là tội ẩn-nặc kẻ phản-nghịch; hai là tội dám chống cự với quan khâm sai.

Nói xong, liền truyền cho quân-sĩ mau mau trói *Vệ-đăng-bưu* lại để giải Kinh phúc-chỉ. Quân sĩ vừa xô đến thì *Vệ-đăng bưu* hầm hầm nổi giận, lấy tay gạt ngã sau quân-sĩ, rồi tâm đầu *Trương-hồ*, đánh tới một trận. *Trương-hồ* cũng một tài mới, miệng thì chửi rủa *Vệ-đăng-bưu* mà tay đỡ gạt cho khỏi bị đòn.

Bấy giờ *Trương-hồ* mới kêu van mà rằng:

— Vệ tướng-quân ơi! chẳng tôi biết tội đã nhiều, xin tướng-quân tha chết cho.

Các quan phủ, huyện đều ran-sợ, chẳng còn biết vào nào, chạy lại xin *Vệ-đăng-bưu* rằng:

— Vệ tướng-quân ơi! ngày nay quan khâm-sai lầm-lỗi, có xúc-phạm đến tướng-quân, nhưng vì là sứ-mệnh triều-đình, vậy xin tướng-quân rộng thương mà tha cho, để được về Kinh phúc chỉ.

Vệ-đăng-bưu vẫn còn cầm tức mà rằng:

— Không thể tha được! tôi bắt đánh chết nó đi, rồi tôi đến chết chém, tôi cũng cam-tâm. Nó dọm-dọa tôi hết điều, tôi vẫn chịu nhịn, nay nó lại còn muốn bắt tôi giải Kinh. Tôi hãy hỏi: hễ thánh-chỉ có truyền bắt tôi thì hôm nay tôi mới tha chết cho nó được.

Nói xong, lại đâm đánh một hồi nữa. *Trương-hồ* lại quân quại mà kêu-van. Các quan phủ, huyện lại nói:

Vệ tướng-quân ơi! xin tướng-quân rộng-lòng cho quan khâm-sai tội phó, chúng tôi được đội ơn nhiều lắm.

(Còn nữa)

La traduit: NGUYỄN-VĂN-LUẬN